

הנגב בוער, והמדינה חייבת להחזיר את השליטה

30.12.2025 | יוסי אמרוסי written by

במוצאי שבת זה קרה שוב. הפעם ביישוב גבעת רם. פורעים בדואים הציתו כלי רכב של תושבים יהודים ונמלטו מהמקום כמעט באין מפריע. זה איננו אירוע חריג, אלא חלק משגרה יומיומית של פחד וחוסר ביטחון שבה חיים תושבי הנגב זה שנים. במילים פשוטות: המדינה מאבדת שליטה.

נכון, אתגרי המערכת רבים. נכון, לעיתים "השמיכה קצרה" ונדרשת העדפת משאבים. אבל בשורה התחתונה מדובר בתופעה שאם לא תטופל בעוצמה ובנחישות ^[1] תלך ותחריף. ביטחון תושבי הנגב הופך, הלכה למעשה, להפקר.

כבר בראשית הדברים חשוב לומר: יש גם בדואים שומרי חוק ^[2] אזרחים מצוינים, ואף כאלה שמשרתים בגאווה בצה"ל. אך הם מיעוט, והם הראשונים שנפגעים מהשתוללות הפשיעה ומהיעדר המשילות.

אז מה עושים? הגיע הזמן לשבור את דפוסי החשיבה ואת הקונספציות שאיתן פעלה המדינה עד כה. להלן חמש פעולות שהממשלה חייבת לאמץ, לדעתי, באופן מיידי.

הכרזה על מצב חירום אזורי בנגב.

יש להגדיר את המעורבים כמשפחות פשע, כך שעצם ההשתייכות אליהן תהווה עבירה. צעד כזה יאפשר לכוחות הביטחון להפעיל סמכויות רחבות: מעצרים מנהליים, החרמת נשק ורכוש, ומעצרים מבצעיים של כנופיות חמושות. אך מעצר לבדו אינו מספיק. מערכת המשפט חייבת לתרום את חלקה: ענישה חמורה, מאסרים ארוכים ומרתיעים ^[3] ככל שמאפשר החוק.

ובהקשר זה נדרשת גם הרשות המחוקקת. יש מקום לחקיקה ייעודית נגד פרוטקשן: מצד אחד, הגנה וסיוע כלכלי למתלוננים; מצד שני, עונשים כבדים במיוחד למפעילי גביית חסות ולמחזיקי אמל"ח בלתי חוקי.

הקמת גוף משולב למאבק בפשיעה בנגב

המאבק חייב להתנהל באמצעות "אגרוף ברזל" מתואם. יש להקים גוף ייעודי שיכלול את המשטרה, מג"ב, השב"כ, רשות המסים ומע"מ, ויפעל בסנכרון מלא נגד הפשיעה המאורגנת. גוף כזה יוכל לנטרל את תשתיות הפשע באופן מודיעיני, מדויק ועמוק. יש מקום לערב את השב"כ בצורה אינטנסיבית יותר, כולל התאמות חקיקתיות אם ידרשו, שכן בפעילות חלק מהגורמים קיימים גם אלמנטים לאומניים ברורים.

טיפול שורש בנשק הבלתי חוקי

היקף הנשק הבלתי חוקי בחברה הבדואית בנגב הוא עצום. לפי מקורות שונים מדובר בעשרות, ואולי אף מאות אלפי כלי נשק. זהו דלק מרכזי לפשיעה. יש לגדוע את מקורות ההספקה ² גניבות מבסיסי צה"ל והברחות דרך גבול מצרים. ניתן לשלב מדיניות של "מקל וגזר": תקופת חסד קצרה למסירה מרצון, ולאחריה פעילות אכיפה ממוקדת ² כפר כפר, שכונה שכונה ² עם חיפושים קפדניים וענישה כבדה למי שייתפס.

פגיעה כלכלית במשפחות הפשע

כמו במאבק במימון טרור, יש לפגוע בכיס: חילוט כלי רכב, הקפאת נכסים, שלילת קצבאות, הגבלות על שימוש במזומן וסנקציות כלכליות נוספות. בלי פגיעה כלכלית עמוקה, הפשיעה תמשיך לפרוח.

השקעה בחינוך לטווח הארוך

לצד הצעדים המידיים, יש להשקיע בחינוך ובתשתיות כדי לנתק את הדור הצעיר ממעגל הפשיעה. חינוך לאזרחות, לשלטון החוק ולהשתלבות ² מגיל צעיר ולאורך זמן ² יכול לשנות מסלול חיים שלם.

לסיכום: ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה לוותר על הנגב. כל עוד הפשע שולט ² הריבונות מתפוררת. זה אינו רק עניין של ביטחון אישי, אלא שאלה של זהות לאומית. הגיע רגע ההכרעה: משילות בנגב ² או ויתור עליו.

פורסם בוואלה, בתאריך 30 לדצמבר 2025.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.